

PREU: Eixemplar gratuït

DÉNIA

Extra de Novembre - 2021

Gmail rocchabas2018@gmail.com

Twitter @CulturalRoc

Facebook. @rocchabas

LES NORMES DE CASTELLO DE 1932

BASES PER A LA UNIFICACIÓ DE L'ORTOGRAFIA VALENCIANA.

Es un fet acceptat que la llengua pròpia és la més alta manifestació noble i que aquells pobles que han recobrat no sols s'entreguen a l'ús del seu propi parlar a màxima depuració com a fenomen cultural a ser ells mateixos. Moltes causes, no totes negada, han produït a l'hora d'ara una curiosa i totes les manifestacions espirituals dels vers el seu parlar. Es a dir que el nostre estat de la llengua pròpia. Deure de patriotisme per a que eixe impuls no s'afeblisca i pe que s'oposen a la seua expansió. Un d'elles la manca d'unitat ortogràfica que posa als d'escriure en la nostra llengua, en la confús davant un instrument on no tingues correctament colocades i obliga ademés al llegir lica d'interpretació dels textos a la qual ni és, el gran públic. Es, doncs, l'adopció d'un sistema ofegar al bressol mateix, eixe de fruits.

Les normes de Castello de 1932

Per Josep Maria Guinot i Galan

1. Introduccio.

Tinc que començar justificant la meua participacio en la commemoracio del xixanta aniversari de les normes ortografiques que anomenen "de Castello". Vinc en representacio de l'Associacio Cultural Cardona Vives.

Durant tot l'any s'ha estat mentalisant al poble de Castello, sobre la bondat d'aquelles normes, cientifiques, perfectes, immutables, sobre tot, tan castelleres (una gloria del poble de Castello, mereixedora d'un monument que perpetue sa memoria); s'ha insistit sobre la sabiduria d'aquells procers que, agrupats en torn al "Boletin de la Sociedad de Cultura Castellonense", facilitaren la seua signatura (¡qui som ningun per a corregir-los la plana a homens tan sabuts!); s'ha alabat la transcendencia d'aquelles normes per a la "recuperacio de la nostra llengua" fent-la cientifica; s'ha arribat fins a la creacio d'un respectable Patronat per a exaltar les seues excelencies, recordant el xixanta aniversari de tan faust i glorios aconteiximent; i durant tot l'any han estat apareixent en la premsa articuls de la plana major del valencianisme catalaniste en lloança de les normes i dels castelleres que les signaren.

Davant d'un desenroll propagandistic tan espectacular i tan ben planejat, per persones interessades en una politica llingüistica determinada, en la que cada dia hi ha mes gent implicada (mes interessos creats), i que nosatros creem funesta per al nostre poble, porque els que alaben les normes de Castello no defenen la llengua de Castello, sino la de Barcelona, posant en perill la mateixa supervivencia de nostra llengua vernacula; l'Associacio Cultural Cardona Vives, entitat completament apolitica, fundada per a defendre la llengua, la cultura i l'història de Castello, encara que en diverses ocasions - quan li ho han permitit els politisats mijos de comunicacio- ha expressat el concepte que li mereixen les "normes de Castello" i les personalitats que les signaren, ha cregut convenient, compareixer davant del public de Castello, per a informar-lo de lo que hi ha de científic i de veritat en dites famoses normes i les circumstancies que les rodegen, per a que les persones de bona voluntat puguen estar ben informades sobre lo que hi ha en el fondo de tot açò, i puga vacunar-se contra propagandes desorbitades que pretenen abusar de sa bona fe, i al mateix temps per a que no es diga en el futur que tots estaven conformes en estes antipatriotiques maniobres contra la dolça i rica llengua del poble de Castello, en la que no nos deixen escriure, porque, al temps que nos adulen alabant-nos per les normes de Castello, ningun d'ells les segueix, ni en la lletra, ni en l'esperit dels seus fundadors castelleres.

Començarem anant al fondo de la qüestio, estudiant tecnicament les normes, per a parlar al final, de lo que estes han significat en estos xixanta anys i lo que actualment signifiquen.

2. Orige i naturalea de les "Normes de Castello".

2.1 Un poc d'història. Orige.

A finals del segle XIX tant en Catalunya com en les Illes Balears i en València, existia una gran anarquia en matèria d'ortografia. Al no tindre cap sistema ortogràfic acceptat per cada una d'estes regions, cadascu escrivia segons son propi criteri.

La primera tentativa de normalisació de l'escriptura per a Catalunya va sorgir per iniciativa, dels propis catalans, alla per l'any 1891, a l'entorn de la revista barcelonesa "L'Avenç". En aquelles hores els que intentaven la regularisació de dita escriptura, entre els quals figurava Pompeu Fabra, futur artífex de la normalisació artificial de la llengua catalana, no pretenien absorbir les llengües valenciana i balear, unificant-les en la catalana, sino simplement resoldre el seu propi problema de normalisació de l'ortografia, prenent com a base per a tota Catalunya, la modalitat llingüística de Barcelona, diferent a la de les altres comarques catalanes.

Una unitat ortogràfica per als idiomes català, valencià i mallorquí, la consideraven en aquell temps "impossible per ser contra naturam" (Revista l'Avenç, 31 de març de 1891). Aixina que, els escriptors de L'Avenç establiren per a Catalunya unes normes ortogràfiques que encara varen ser posteriorment suavissades per Pompeu Fabra. Se publicaren en 1913 per l'Institut d'Estudis Catalans, radicat en Barcelona, i se les considerà definitives i inamovibles a finals de 1917. Son les que estan actualment en vigor.

Al principi, estes normes uniformes foren molt contradites en Catalunya per la gran diferència indicada, pero se imposaren pel teso de la política catalanista; mes tart obtingueren algunes adhesions també fora de Catalunya, a pesar de que, per a la seua redacció, no s'havia contat per a res en filòlegs i llingüistes de tanta valia com el valencià P. Lluís Fullana i el mallorquí Mossèn Antoni Maria Alcover. En 1929 alguns les adoptaren per a les Illes Balears.

2.2 El panorama valencià.

La desorientació ortogràfica encara durava en València a principis de la tercera dècada d'este segle. Dels escriptors valencians, uns seguien l'ortografia espanyola, com els discípuls de Nebot Pérez; altres, com el P. Fullana, preferien la pròpia valenciana, que reflectia la tradició i s'adequava a la fonètica pròpia; i altres, per fi, cregueren que l'ortografia catalana podria servir també per a la valenciana.

Esta falta d'unanimitat entre els escriptors valencians va fer sentir el desig d'optar per un sistema ortogràfic únic, a eixemple de lo que havia ocorregut en Catalunya; esta aspiració fon arrellegada per uns quants dels nostres escriptors agrupats entorn de la revista "Taula de les Lletres valencianes" d'inspiració catalanista. Llançaren estos l'idea d'arribar a un acord ortogràfic a base de les normes adoptades per l'Institut d'Estudis Catalans, i d'organitzar una reunió, que fon facilitada per la Societat Castellonense de Cultura, i que va tindre lloc el dia 21 de desembre de 1932, ara fa xixanta anys, en la ciutat de Castello.

2.3. Naturalea de les "Normes de Castello".

2.3.1 Son caracter merament ortografic.

Dites normes foren establides, com s'ha dit, en caracter purament ortografic, i mai va estar en l'intencio dels signants que la seua adopcio suposara que els signants havien d'abandonar les peculiaritats morfologiques, sintactiques i lexiques de la llengua valenciana, per a substituir-les per les corresponents catalanes. Aixina, en el preambul ("Declaracio") de les mateixes s'empleen moltes paraules i girs valencians, molt llunts del catala o inclus prohibides per la Gramatica catalana, que seria llarg enumerar.

Per eixemple, en lexic tenim en les normes de Castello: "hui, seua, afeblixca, seguixen, exigix, eixe, eixa, eixes, nosatros, atre, atres, creixcut, este, esta, obtindre, vore, aci, naixer, orige, sos derivats, les dos, etc...". En conte de les catalanes corresponents: "avui, seva, afebleixca, segueixen, exigeix, aqueix, aqueixa, aqueixos, nosaltres, altre, altres, creiscut, aquet o aquest, aquesta, obtenir, veure, aqui, neixer, origen, llurs derivats, les dues, etc...", formes catalanes que en general usen ara eixos defensors de boqueta de les normes de Castello.

2.3.2 Son caracter temporal o provisional.

Es necessari advertir que les "normes de 1932" responen a un moment d'euforia nacionalista local, en el que certs escriptors tenien idees propies, pero cedien al conveni ortografic, en el fi de no entorpir-lo, pero sense abdicar, com ells dien, de les seues opinions. Se vol "un minim inicial prou creixcut d'adhesions incondicionals". Despres ya arribaran "al maxim", pero de moment "els escriptors i investigadors del Pais Valencià, les Corporacions i publicacions mes preparades de la nostra terra, amb un patriotisme que mai no s'enaltirà prou, han arribat a un acord transaccional que suposa el sistema que aci s'exposa. Va sense dir que no hi ha cap vençut, puix les autoritats filologiques que sotafirmem mantenen els seus punts de vista cientifics, penyora viva de nous progressos". Pero tots "acaten" les grafies aprovades. "Al temps, a aquelles autoritats i a la novella generacio d'estudiosos pertany la cura i la missio, prou feixuga i prou llarga, d'anar rectificand i millorand un sistema -a base tambe, naturalment, d'amples acords- que deixand a un costat atres raons no pot ser tan madurat com caldria si hem d'acodir oportunament a la satisfaccio legitima que de manera imperiosa demanen tant les necessitats com les inquietuts del propi idioma".

I a continuacio se posen les "bases ortografiques unificadoras" per a que siguen "utils" a tots els estudiosos i per a aquells fills de la terra que senten l'orgull del propi idioma" i se demana la cooperacio del nostre poble en "esta obra de depuracio, de dignificacio, d'estilisacio de "la llengua vernacula" manifestacio la mes autentica, del seu esperit i del seu propi geni".

Està ben clar que se tracta de la dignificacio de la nostra llengua propia, de la de Castello, que es la valenciana; de la dignificacio de la llengua vernacula, i no de la seua extincio, suplantant-la per la de Barcelona, com volen eixos apologistes, de les normes de Castello.

3. Defectes principals de les "Normes".

Encara que els redactors de les bases ortogràfiques de 1932 no les titularen "d'ortografia catalana", per por a les protestes que això haguera suscitat en València, son principal defecte es haver seguit cegament, en la majoria de les 34 bases, la normativa ortogràfica de l'Institut d'Estudis Catalans". Efectivament, l'error principal va ser acceptar sense discussió una ortografia d'una altra llengua, excessivament etimologista, arcaïcant, plena de consonants geminades i grups consonàntics que no perteneixen a la fonètica actual valenciana, perquè ella les ha sabiament simplificat i produeixen eixa montanya de "Tres" inútils i dures (innecessàries a vegades per al so africada en català, però no per al valencià) i eixes geminacions i nuscs consonàntics quan no existixen en la nostra llengua: (TM, MPT, TN, TL, TLL, TZ, L.L TJ/TG), i que, a l'intentar reproduir-los nos fan riure o protestar: (el rotllo i la setmana, la normalització, la intel·ligència, etc...).

L'any 1932 era la gran ocasió per a l'estudi de l'ortografia valenciana, per a que no fora ni castellana ni catalana, sino una ortografia verdaderament valenciana, i aquella ocasió llastimosament es va perdre.

Dels molts errors que contenen les normes, només n'indicarem uns quants.

3.1 Va ser un gran error abandonar dos signes pràctics i ademes tradicionals dels textos valencians de totes les èpoques: la CH, per a la prepalatal (per a alguns palatal) africada sorda en principi i en mig de paraula, i la Y grega o consonant mig-palatal sonora en principi de paraula i, en l'interior de paraula, com primer element de diftong creixent.

Si s'havera fet el degut ús de la lletra CH, s'hagueren evitat els següents contrasentits:

Atribuir al signe X més de dos valors: la u per a la palatal fricativa sorda (valencià de caixa), i l'atre per a la velar sorda o sonora seguida de sibilant (valencià de examen). En canvi, segons la base 13 de les "normes del 32", a estos dos valors de X, hi ha que afegir també el de prepalatal africada sorda (tradicionalment en textos valencians escrita en CH).

3.2 Va ser també un error admetre que s'escrigueren en una "J" (jo, ja) el pronom personal "yo" i l'adverbi de temps "ya", iniciant una desviació en la pronunciació de l'idioma valencià actual, com ocorre en Catalunya, a on se sent dir "yo" pronunciant "jo" (en una prepalatal africada sonora).

3.3 Per altra part, la base nº 12 es fosca, al no indicar si el so palatal, recullit per J o G, es fricatiu o africada, sort o sonor. La fonètica valenciana conta en una palatal o prepalatal africada sorda (coche) en una palatal o prepalatal africada sonora (plaja) i en una palatal "fricativa" sorda (reixa), però no en la seua corresponent fricativa sonora (fora del cas d'un enllaç).

3.4 La base nº 13 presenta tal montó d'errors i contrasentits, que resulta incompreensible: comença confundint la palatal "fricativa" sorda en la palatal "africada" sorda (Vid. els exemples que posa de fricativa sorda: "punxa, marxa" al costat de "Xativa" i "xeixanta").

Torna a la mateixa confusió quan parla del dígraf TX per a representar el so de CH francesa (Vid. els exemples que posa: "empatxar" i "despatx"). I finalment, al tractar dels dígrafs TJ, TG, afirma que són els dos que hi ha que usar per a la grafia de la palatal africada sorda; en lo que segueix la fonètica d'un dialecte de la llengua valenciana, el "apichat", confundint l'africada sorda en la sonora. (Vid. per exemple, posa "platja", "desitjos", "metge", que s'hauran de pronunciar com en el "apichat" de València capital, placha, desichos, meche). No sabem si en això volien implantar l'apichat de València, o cert apichat barceloní.

Després de dir que la S (la xe de caixa), sona com la CH francesa, afirma que s'han d'escriure en X o en TX paraules que en valencià en general sonen com la CH castellana i no com la XE, com hem dit al citar les paraules escrites, com punxa, marxa, empatxar i despatx.

3.5 Un altre defecte de les bases del 32 és el tracte d'excepció que donen a les oclusives sordes P, T, C, al final de paraula, a on les representa per les corresponents oclusives sonores B, D, G, quan eixes paraules al derivar, o en el femení, trauen la consonant sonora correlativa (vert/verda, groc/groga, etc...). Eixe etimologisme, que per altra part en les bases va acompanyat d'excepcions de les excepcions, va contra un principi que, segons Dn. Lluís Revest, es deu observar a l'establir unes normes ortogràfiques: "que no desfiguren per desig de perfecció sistemàtica, la fonètica normal de la llengua", i va també contra el principi de buscar la major simplificació i coherència possible, estalviant excepcions. I lo que és encara pitjor, eixe sistema és contrari al que solien observar els nostres clàssics, com se demostra per infinitut d'exemples. La fonètica valenciana al final de paraula pronuncia sempre la oclusiva sorda, en compte de la correlativa sonora.

3.6 Està de sobra la base nº 14, que diu: "Per tal de distingir la LL (de aquell) de la geminada o doble L, (intel.ligència, mol.le), s'escriu entre les dos L un punt volat".

En primer lloc, en la fonètica valenciana eixa geminació en general no existix (pot ser que hi haja dos o tres paraules que la tinguen) i no hi ha per que representar un so que no existix. I en segon lloc, la aplicació de la "L" doble segons l'etimologia, tal com regula la norma catalana, suposa saber llatí o dependre de memòria llistes interminables de paraules.

3.7 També és insuportable per lo farragosa, i arcaica, la base nº 18, copiada literalment del llibret del Sr. Revest, "La Llengua Valenciana. Notes per al seu estudi i conreu" (Pag. 69): "S'escriu MP en asimptota, assumpció, contemptible, eclàmpsia, exempció, exempt, metempsicosi, palimpsest, perempció, preemptori, preempció, presumpció, prompte, redempció, redemptor, resumpció, símptoma, sumpció, sumptuos, temps, temptar, temptativa, transumpció, i en llurs composts o derivats". Llista de paraules de les quals només tenen dret al dígraf MP, els cultismes i "temps".

És lamentable la galga que posa esta base per a frenar o contradir l'evolució de la fonètica valenciana, continuant en eixos bons consonàntics que ja havia simplificat el valencià, al igual que una sèrie de consonants geminades i dígrafs inexistents en la pronunciació moderna.

3.8 Un erro, o millor dit, una inexactitut, es dir al final de les bases que la preposicio "AMB", completament catalana i moderna, es igualment llegitima que "AB", "encara que la primera siga la mes usual i recomanable". ¡Quina cara!

Estos son els principals defectes en que van naixer les tan famoses bases d'ortografia valenciana, signades en Castello, ara fa xixanta anys.

4. Condicionaments.

Pero va resultar que, adoptades de moment aquelles normes, en un acort, segons s'ha repetit molt, "digne de lloa" (per la bona intencio, i el sacrifici que per a alguns suposava la renuncia a propies opinions), les normes van anar sent canviades poc a poc, i actualment quan es diu a crits: "amb les normes de Castello" s'enten que s'ha d'entendre en els condicionaments següents:

4.1 Acceptacio de la normalisacio ortografica catalana completa, la qual comporta abandonar les peculiaritats valencianes que en principi no s'havien tocat.

a) El grup TZ que en les "normes del 32" estava representat per la S sonora (organisar) pasa a escriure's en TZ (organitzar), siga la T etimologica o no.

b) El digraf IX de les formes incoatives del verp (invertix), passen a EIX (inverteix), i les en IXC (patixc) a ISC (patisc).

4.2 Acceptacio progressiva de la normalisacio morfologica i sintactica catalana, desnaturalisant la llengua valenciana. Sobre aço es pot escriure un llibre, per les grans diferencies que hi ha en l'ús de totes les parts de l'oracio, principalment en el verp, i la supressio de l'articul neutre LO. I en sintaxis, una gran distorsio i un empobriment, tant en l'ús diferent de les preposicions, com en la seua ausencia quan son imprescindibles en llengua valenciana. Per eixemple, l'ús de la preposicio A en conte de EN, en problemes de lloc ("a" València per "en" València), abolir la preposicio A davant de complements del verp ("jo estime Maria", en lloc de "yo vullc a Maria"); no establir la deguda diferencia entre ser i estar, ("ja som aqui", per "ya estem aci"; "he estat nomenat", per "he segut nomenat"); no distinguir entre "per" causal i "per a" final ("he vengut per treballar", en conte de "he vengut per a treballar", etc....). Particularitats que enriquixen i perfeccionen la llengua valenciana, i sense les quals el llenguatge nos pareix estrafalari i estrany.

4.3 L'introduccio de milers de paraules catalanes, considerades com a les correctes i lliteraries, al temps que se prescindix de les valencianes corresponents, tengudes per dialectals, vulgars, castellanismes o corruptes, (Recorden les siscentes paraules catalanes en que segons Amadeu Fabregat nos bombardeja la Televisio Valenciana). I tots estos canvis, s'han introduit cridant histericament "amb les normes de Castello", quan van en contra de la lletra i l'esperit de les normes de Castello i contra la voluntat dels procers castellanencs que les signaren, tots ells amants de la seua propia llengua vernacula i obertament contraris a que desaparega, suplantada per una llengua que, volem dir que es estandart, i no es mes que la llengua de Barcelona en tots els seus defectes; barcelonisacio de la llengua, contra la que nos va previndre i va alçar el crit d'alarma oportunament el Sr. Revest.

Pero d'eixe mal tan gravissim no tenen la culpa les normes de Castello, sino els que les han traicionat i en nom d'elles han traicionat tambe a la llengua valenciana, inventant la consigna de "parlar en valencià, PERO escriure en català", condenant a la nostra llengua, la llengua de Castello, la variant mes dolça i rica de la llengua valenciana, a una mort anunciada i, en el temps, segura, si no se posa remei, al privar-la del suport de l'escriptura.

5. Consideracions circumstancials.

Vist l'aspecte tecnic de les normes de Castello, lo que diriem la seua naturalea, i la seua evolucio fins al present, voldriem dir unes paraules sobre el seu valor o significacio actual i sobre les raons que nos mouen per a anar en contra d'elles. Al pas farem alguna observacio sobre la seua relacio en la ciutat de Castello i els castellonencs que les signaren.

5.1 Les normes de Castello, -que hui no seguix ningú perquè els mateixos que fan sa apologia segueixen en tot la codificacio llingüística catalana-, actualment no son mes que un símbol per a agrupar a tots els que volen la substitucio de la llengua valenciana per la catalana de l'Institut. Arraconant les normes ortografiques de l'Academia de Cultura Valenciana, ya tenen guanyada la primera batalla per a l'introduccio de la codificacio llingüística total de l'Institut: morfologia, sintaxis i vocabulari.

Baix la bandera de les normes de Castello se fa propaganda de la llengua estandard fabricada en Barcelona. El valencià per ad ells no es ni llengua, ni te dret a dir-se "valenciana", es un dialecte català, al que se li deu negar i li neguen de fet el nom de "llengua valenciana", per això diuen sempre "nostra llengua" una llengua que no te nom.

5.2 No es menester esforçar-nos molt per a demostrar que dites normes son practicament les de l'Institut, fetes pels catalans i per a la llengua catalana.

5.3 No son normes de Castello. Alguns creuen que, pel mer fet de dir-se de Castello, el nostre poble està obligat a defendre-les. Ni la ciutat ni els homens de Castello que les signaren son els autors o protagonistes de les normes. No hi ha mes que llegir l'història de la gestacio d'aquell quefer en l'article "ortografia" (pags. 130 i 133), de Dn. Manuel Sanchis Guarner, en la Gran Enciclopedia de la Región Valenciana, per a enterar-se de que les normes van ser iniciativa dels catalanistes valencians, del grup de "Valencia Nova" que les va portar a Castello ya redactades. En Castello van ser acceptades, fent uns insignificants canvis, sense llargs estudis ni discussions, i se van encarregar d'arreglar firmes.

En realitat sols firmaren representants de 2 entitats culturals: Lo Rat Penat i la Sociedad Castellonense de Cultura i una sola corporacio: el Centro de Cultura Valenciana (actualment Real Academia de Cultura Valenciana), un Seminari de Filologia de l'Universitat de Valencia i representants de 4 pobles. En quant a publicacions, el semanari "El Cami" de Valencia (1932-1934) i l'entitat "L'Estel", tambe de Valencia. La preponderancia de Castello sobre Valencia no es veu per cap lloc.

Segons la relació de Sanchis Guarner, no apareixen els estudis necessaris ni les persones adequades per a fer-los. Se van aconseguir les firmes de 52 senyors, dels quals només u, el P. Fullana, se dedicava a qüestions lingüístiques y un altre a qüestions gramaticals (Carles Salvador, mestre d'escola), perquè Sanchis Guarner només tenia 21 anys i estava estudiant en Madrid. Diu Sanchis Guarner que "acceptaron" la "adaptación" "unificadora" "unos cuantos valencianistas animados por un plausible espíritu de concordia".

5.4 S'ha volgut mitificar la sabiduria dels il·lustres castellanencs que anaven per davant en aquella maniobra. Però, reconeixent la seua il·lustració i lo que és més, la seua gran humanitat, en general, no és un problema d'autoritat, sinó d'arguments i de coneiximents filològics i lingüístics, i en eixes matèries aquells sants varons no eren una autoritat. Germán Colón diu que, excepte el Sr. Revest, "que acceptava disciplinadament la doctrina de l'Institut", "els demés volgueren intervenir en l'afer, sense tenir esment de filologia" (Discurs dictat en l'Universitat de Barcelona el dia 5 d'Octubre de 1982). I eixe desconeixement està patent en la base nº 13, en la que confondixen les consonants palatals, perquè no saben distingir entre palatals sordes i sonores, entre fricatives i africades, i introdueixen cert "apichat" com hem dit anteriorment. Per lo tant, un gran respecte i consideració per a aquells processos castellanencs, per la seua cultura, sa bona intenció i el seu gran amor a nostra llengua: però un sentiment de pena pel "gol" que els van marcar els catalanistes de València, convertint en motiu de discòrdia i principi de aniquilació de nostra llengua, lo que devia haver seguit el principi de l'autèntica recuperació lingüística valenciana. No és estrany, que el P. Fullana, que signà de mala gana les normes, se'n adonara en seguida del mal pas, i tornara immediatament a les normes ortogràfiques tradicionals valencianes que sempre havia seguit.

5.5 S'ha insistit en que les normes de Castello són les "científiques" i immutables; i d'això, res. Tampoc ho són les catalanes, que les de Castello reproduïxen substancialment. Les normes ortogràfiques no són en cap lloc científiques, sinó convencionals, producte d'un acord. En el País Català els que les feren -suposant que foren homes de ciència especialitzats (que no ho eren)- van dir que la mateixa ortografia per al valencià i el català era contra naturam. ¿Per què no van fer cas a aquells "científics" que havien dit que les normes catalanes no servixen per al valencià?. En quant a l'altura científica dels castellanencs que signaren les normes de Castello, ja va dir prou el Sr. Colón en el seu discurs de Barcelona (sense esment de filologia) concepte confirmat en un recent article publicat en "Castellón Diario" per Dn. Arcadio García Sanz ("molts dels signataris de les Normes no eren lingüistes -el meu pare per exemple-"). ¿Molts?.

En quant a la "inmutabilitat" de les normes de Castello, no més cal dir que totes les llengües renoven l'ortografia per a acomodar-la als canvis que la mateixa llengua experimenta, i no pot ser la valenciana l'única excepció: quan el vestit se fa vell, no hi ha més remei que renovar-lo. A més, el preàmbul de les bases de Castello del 32 ja ho tenen en conte: per una part reconeix que lo que s'estableix no és tan "madurat com caldria" i per una altra part, deixa per a les novelles generacions la cura i missió "d'anar rectificants i millorant el sistema".

¿Per que s'oposen a lo que diuen les normes estos apologistes de les normes de Castello, que les volen petrificar o definir com un dogma irreformable a pesar dels seus erros i defectes? ¿No es això el vici antic de "sostenella i no enmendalla", que en valencià es diu una "cabuderia"?

5.6 No entra en el pla d'est informe exposar i defensar les normes ortogràfiques de l'Acadèmia de Cultura Valenciana. Basta anar repasant els defectes i errors de les normes de Castello i veure com en aquelles han segut corregits.

Tampoc es del cas fer una exposició de lo que significa l'Acadèmia de Cultura Valenciana, la seua obra i els seus homes: la flor i nata de l'Intel·lectualitat valenciana. Basta dir sobre la seua autoritat que te la mateixa per als valencians que l'Institut per als catalans. Les dos entitats pertanyen a les Diputacions provincials corresponents, la valenciana, ademés a l'Ajuntament de la ciutat. No més farem menció de l'autoritat que dona a unes normes ortogràfiques l'acceptació de les mateixes per part de les entitats culturals i persones de relleu cultural.

6. Conclusio.

Les normes de Castello estableixen que per a modificar-les se necessitarà "amples acords i màximes adhesions". I això es cert, però lo cert es també que les normes de Castello no tingueren tan ampla acollida, tantes adhesions com les que han tingut les de l'Acadèmia de Cultura Valenciana.

Ya hem fet menció de les entitats i personatges que firmaren les Normes de Castello: 2 entitats culturals, 1 corporació, 1 semanari, 8 societats valencianistes, i 52 senyors, dels quals sols una quinzena eren de Castello i sa província. En canvi les normes de l'Acadèmia, estudiades exhaustivament per la secció de filologia de l'Acadèmia, publicades en 1979 i acompanyades per un escrit rigorosament científic, titulat "Documentació formal de l'ortografia de la llengua valenciana" publicat en 1981, van rebre l'adhesió d'un miler de firmes, certificades notarialment, en un acte celebrat en el Monestri de Nostra Senyora del Puig, el dia 7 de Març de 1981.

En el protocol del notari Dn. Esteve Moliner Pérez, figuren les firmes dels presidents de les entitats culturals i dels personatges (catedràtics, professors, meges, farmacèutics, capellans, etc...) que s'adheriren a l'Acadèmia per haver establert les normes ortogràfiques. El número i la qualitat dels signants supera extraordinàriament al número dels firmants de les normes de Castello.

Per lo tant, per les raons que hem exposat, al crit sense contingut, de "amb les normes de Castello" oposem en valencià el nostre crit ple d'amor a nostra llengua vernacula: **"vixquen les normes del Puig, garantia de la supervivència de la llengua de Castello"**.

Josep Maria Guinot i Galan

Fon llicenciat en Filosofia i Lletres, secció Filologia Romànica. Doctor en Sagrada Teologia. Catedràtic de Religió i de Llatí. Vicari de la Trinitat de Castelló i Canonge Magistral de la Catedral de Sogorp. Acadèmic de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana (RACV). Fundador de l'Associació Cultural Cardona i Vives de Castelló.

ACLARIMENT: Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article té llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosaltres.

Facebook, @rocchabas
Twitter@CulturalRoc
GMAIL, rocchabas2018@gmail.com

